

အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် Proportional Representation System (PR) အကြောင်းသိကောင်းစရာ စကားပိုင်းဆွေးနွေးပွဲ

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်နှင့် မြဝတီရုပ်မြင်သံကြားဌာနတို့ ပူးပေါင်း၍ မြန်မာနိုင်ငံ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Proportional Representation - PR) ပြောင်းလဲ ကျင့်သုံးနိုင်ရေး စကားပိုင်းဆွေးနွေးပွဲအစီအစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးရန် ဖိတ်ကြား ထားသူမှာ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် ဦးခင်မောင်ဦး ဖြစ်ပါသည်။

အစီအစဉ်တင်ဆက်သူအဖြစ် ဦးကျော်ဆွေအောင်နှင့် ဒေါ်ဖြိုးထက်ထက်အောင်တို့က ဆောင်ရွက် ထားပါသည်။

အစီအစဉ်တင်ဆက်သူ ။ ။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီး မှာသမ္မတရွေးကောက် ပွဲတွေ၊ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ရွေးကောက် ပွဲတွေ၊ မြူနီစီပယ်ရွေးကောက်ပွဲတွေ၊ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာရွေးကောက်ပွဲတွေကို ကျင်းပ ရာမှာ မိမိနိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ တည်ဆဲ ဥပဒေ၊ နိုင်ငံဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ၊ နိုင်ငံရဲ့ နိုင်ငံ ရေးသမိုင်းကြောင်းအခြေအနေတို့အပေါ် မူတည် ပြီး ရွေးကောက်ပွဲစနစ်တွေကို ရွေးချယ်ကျင့်သုံး ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲစနစ်တစ်မျိုးတည်း ကျင့်သုံးခြင်း၊ လွှတ်တော်တစ်ရပ်ကို ရွေးကောက်ပွဲ စနစ်တစ်မျိုးစီ ခွဲခြားကျင့်သုံးခြင်း၊ လွှတ်တော်တစ်ရပ်တည်းမှာ ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက်ခွဲခြားပြီး ရွေးကောက် ပွဲစနစ်နှစ်မျိုး ပေါင်းစပ်ကျင့်သုံးခြင်း၊ ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲစနစ်တွေကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲစနစ် ပြောင်းလဲကျင့်သုံးခြင်း စတဲ့ မိမိနိုင်ငံအခြေအနေနဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်မယ့် ရွေးကောက်ပွဲစနစ်တွေကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်လေ့ ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရတဲ့အတွက် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ များမှာ ကျင့်သုံးတဲ့ရွေးကောက်ပွဲစနစ်များနဲ့ နိုင်ငံ အရေအတွက် မညီမျှကြောင်း ပထမဦးစွာ ရှင်းပြ ပေးပါခင်ဗျား။

ဦးခင်မောင်ဦး ။ ။ ရွေးကောက်ပွဲ စနစ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူတွေရဲ့ အဆိုအရ နိုင်ငံတကာမှာကျင့်သုံးနေတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲစနစ် အုပ်စု ၄ စုရှိပါတယ်။ ဗဟုအများစုကိုယ်စားပြု စနစ်အုပ်စု Plurality / Majority System၊ အချိုးကျ ကိုယ်စားပြုစနစ်အုပ်စု Proportional Representa- tion System၊ ရောနှောထားသော အချိုးကျ ကိုယ်စားပြုစနစ် Mixed Member Proportional Representation နဲ့ အခြားစနစ်အုပ်စု Others System တို့ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါတယ်။

ဗဟုအများစုကိုယ်စားပြုစနစ် အုပ်စုမှာ မဲအများဆုံးရသူအနိုင်ရစနစ် (First Past The Post -FPTP)၊ နှစ်ကျော်ပြန်စနစ် (Two Round System- TRS)၊ ကြိုက်နှစ်သက်မှုဦးစားပေးစနစ် (Alternative Vote - AV)၊ ကိုယ်စားလှယ်ဗဟိုပြုစနစ် (Block

Vote - BV)၊ ပါတီဗဟိုပြုစနစ် (Party Block Vote - PBV) တို့ပါဝင်ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။

အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်အုပ်စုမှာ စာရင်း အလိုက်အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (List PR)နဲ့ လွှဲပြောင်း၍ရသော တစ်မဲတည်းမဲပေးစနစ် (Single Transferable Vote- STV) တို့ပါဝင်ကြောင်း သိရှိရ ပါတယ်။

ရောနှောထားသော အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် အုပ်စုမှာ ရောနှောထားသော အချိုးကျကိုယ်စားပြု စနစ် (Mixed Member Proportional Represen- tation - MMP)နဲ့ ပူးတွဲယှဉ်ပြိုင်စနစ် (Parallel System)တို့ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။

အခြားစနစ်အုပ်စုမှာတော့ လွှဲပြောင်း၍မရသော တစ်မဲတည်းမဲပေးစနစ် (Single Non Transferable Vote - SNTV)၊ ကန့်သတ်မဲပေးစနစ် (Limited Vote - LV) နဲ့ ဦးစားပေးအချိုးကျစနစ် (Borda Count- BC) တို့ ပါဝင်ပြီး နိုင်ငံအနည်းငယ်မှာ ကျင့်သုံးကြောင်း သိရှိရပါတယ်။

၈ နိုင်ငံရှိကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ အစီအစဉ်တင်ဆက်သူ ။ ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာ နိုင်ငံ အနေနဲ့ရော ကျင်းပခဲ့တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ ဘယ်လို ရွေးကောက်ပွဲစနစ် ကျင့်သုံးခဲ့သလဲ၊ ပြီးခဲ့တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲတွေအပေါ်မှာ ဆရာအမြင်နဲ့ သုံးသပ် ပေးပါခင်ဗျား။ ဦးခင်မောင်ဦး ။ ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ကျင်းပ

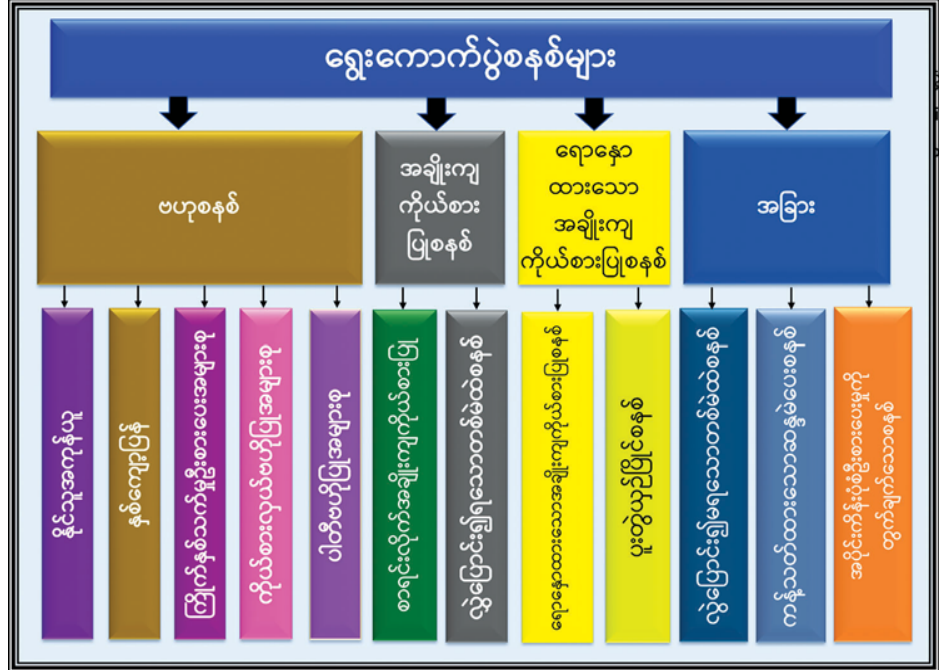
“ လက်ရှိကျင့်သုံးနေတဲ့ FPTP စနစ်မှာ မဲဆန္ဒရှင်တွေပေးလိုက်တဲ့ မဲတွေဟာဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအားလုံး ထံသို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိသွားပေမယ့် မဲအများဆုံး ရရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးတည်း ကသာ အနိုင်ရရှိခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းဟာ ၎င်းကို မဲမပေးခဲ့ သူတွေ အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ မဲဆန္ဒရှင်အားလုံး ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ကိုယ်စားပြုသလိုဖြစ်ပြီး အခြားကိုယ်စားလှယ်များရရှိခဲ့တဲ့ မဲတွေက အလဟဿဖြစ်သွားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒီစနစ် အရ ဆောင်ရွက်ရာမှာ အချို့မဲဆန္ဒနယ်တွေ ဆိုရင် ပါတီတစ်ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း တွေဟာ မဲဆန္ဒရှင်အများစုရဲ့ ထောက်ခံမှုရရှိ ခဲ့ပေမယ့် မဲအနည်းငယ်အသာဖြင့် အနိုင်ရရှိ သွားတဲ့သဘောကို တွေ့ရှိခဲ့ရပါတယ် ”

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံပေါင်း ၁၉၃ နိုင်ငံမှာ ဗဟုအများစု စနစ်ကျင့်သုံးတဲ့ နိုင်ငံပေါင်း ၇၄ နိုင်ငံ၊ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် ကျင့်သုံးတဲ့ နိုင်ငံပေါင်း ၁၁၁ နိုင်ငံနှင့် အခြားစနစ်များကျင့်သုံးတဲ့ နိုင်ငံ

တဲ့ ပါလီမန်ခေတ်ရွေးကောက်ပွဲများ၊ ၁၉၉၀ ပြည့် နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အထိ ကျင်းပတဲ့ ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ မဲအများဆုံးရသူ အနိုင်ရတဲ့ စနစ် (First Past The Post-FPTP)စနစ်ကို ကျင့်သုံး ခဲ့ပါတယ်။ FPTP စနစ်ရဲ့ သဘောကတော့ မဲဆန္ဒ နယ်တစ်ခုမှာ ဆန္ဒမဲအများဆုံးရရှိသူ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း တစ်ဦးတည်းကိုသာ

ရွေးကောက်တင်မြှောက်တဲ့ စနစ်ဖြစ်တဲ့အတွက် အနိုင်မရတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများရတဲ့ မဲတွေ အလဟဿ၊ အဟောသိက်ဖြစ်ခြင်းနဲ့ ၎င်းတို့ကို ဆန္ဒမဲပေးခဲ့ကြတဲ့ မဲဆန္ဒရှင်များအတွက် ကိုယ်စား ပြုမှု ပျောက်ဆုံးတဲ့သဘောကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အနိုင်ရပါတီတစ်ခုရရှိသောမဲနဲ့ ရရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်နေရာမှာ အချိုးအစား ကွာဟမှု များစွာရှိနေတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများတွင် အနိုင်ရပါတီရရှိသည့် မဲရာခိုင်နှုန်းနှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ရရှိမှုရာခိုင်နှုန်း

စဉ်	ရွေးကောက်ပွဲ	အနိုင်ရပါတီ ရရှိသည့်မဲနှင့် ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ရရှိမှု		မှတ်ချက်
		ရရှိသည့်မဲ ရာခိုင်နှုန်း	ကိုယ်စားလှယ် နေရာရရှိမှုရာခိုင်နှုန်း	
၁	၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ	၅၆.၇%	၇၈.၅%	
၂	၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ	၅၇.၂%	၇၉%	

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၌ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအား ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါ ထပ်ဆောင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံပေး

မန္တလေး၊ စက်တင်ဘာ ၅

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ် ဦးမောင်ကိုသည် တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးများ၊ တာဝန်ရှိသူများနှင့်အတူ ယနေ့မုန့်လွဲပိုင်းက အောင်မြေသာစံမြို့နယ်ရှိ အမှတ်(၁)အခြေခံပညာ အထက်တန်းကျောင်း၊ ချမ်းအေးသာစံမြို့နယ်ရှိ အမှတ်(၅) အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်းနှင့် အမှတ်(၁၄)အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်းများသို့ သွားရောက်၍ ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါ ကာကွယ်ဆေး အကြိမ် ပြည့်ထိုးနှံမှု (၆)လပြည့်ပြီးသော အသက်(၁၂)နှစ်မှ (၁၈)နှစ်အတွင်းရှိ အခြေခံပညာကျောင်းသား ကျောင်းသူများအား ထပ်ဆောင်းကာကွယ်ဆေး(Booster Dose)ထိုးနှံပေးနေမှုများကို လိုက်လံကြည့်ရှုအားပေးသည်။ (ယာပုံ)

စီမံချက်များချမှတ်၍ ဆောင်ရွက် ထိုသို့ရောက်ရှိစဉ် တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အဖွဲ့သည် အမှတ်(၅) အခြေခံပညာ အထက်တန်းကျောင်း အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျောင်းအုပ်၊ ဆရာ ဆရာမများနှင့် တွေ့ဆုံပြီး ဝန်ကြီးချုပ်က အမှာစကား ပြောကြားရာတွင် နိုင်ငံတော်မှ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်(၅) ရပ်၊ ဦးတည်ချက် (၉)ရပ်တို့ကို ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်နေပြီး တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာ

ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြှင့်တင်ရေးကို အလေးထား ဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ ကျောင်းများအလိုက် ထပ်ဆောင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံပေးမှုများကို စီမံချက်များချမှတ်၍ ဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့မှလည်း တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးတို့အတွက် လိုအပ်သည်များ ပံ့ပိုးဖြည့်ဆည်းပေးလျက်ရှိကြောင်း၊ ဆရာဆရာမများအနေဖြင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူ

များအား ကျောင်းနေပျော်၍ စာတော်အောင်နှင့် စိတ်ဓာတ်ခွန်အားများ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးသွားရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားပြီးနောက် ကျောင်းအတွက် အားကစားပစ္စည်းများ ပေးအပ်သည်။ ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံပေး ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါ ကာကွယ်ဆေး အကြိမ်ပြည့် ထိုးနှံပြီးစီးမှု ကာလ (၆) လပြည့်ပြီးသော အသက် (၁၂)နှစ်မှ အသက်(၁၈)

နှစ်အတွင်းရှိ အခြေခံပညာ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအား ထပ်ဆောင်းကာကွယ်ဆေး (Booster Dose) ထိုးနှံပေးခြင်း များကို မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး အတွင်းရှိ မြို့နယ် ၂၈ မြို့နယ်မှ ရည်မှန်းကျောင်းသား ကျောင်းသူ ၁၄၅၅၄၁ ဦးအား ထပ်ဆောင်း ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးနှံပေးရန် ဆောင်ရွက်ထားရှိကြောင်း သတင်းရရှိသည်။ သတင်းစဉ်

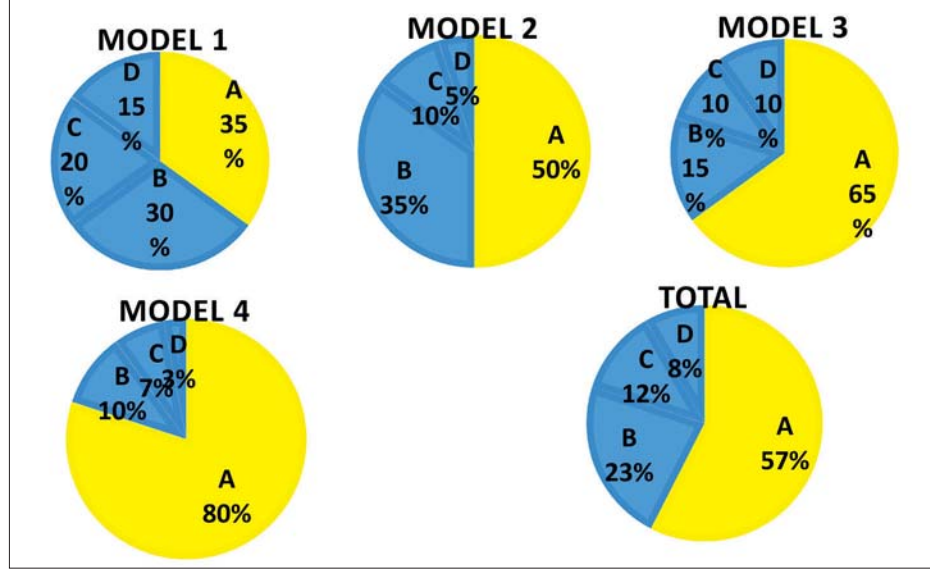
စာမျက်နှာ ၂၀ မှ

FPTP စနစ်နဲ့ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမှာ မဲဆန္ဒရှင်တွေ ပေးတဲ့ မဲစုစုပေါင်းရဲ့ ၅၆ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းရရှိတဲ့ ပါတီဟာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ၇၈ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းရရှိခဲ့ပါတယ်။ အလားတူ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင်လည်း မဲဆန္ဒရှင်တွေပေးတဲ့ မဲစုစုပေါင်းရဲ့ ၅၇ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းရရှိတဲ့ပါတီဟာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ၇၉ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရတဲ့အပြင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည့် ပါတီပေါင်း ၉၀ ကျော်အနက် ၂၃ ပါတီသာ လွှတ်တော်မှာ နေရာရရှိခဲ့ပါတယ်။

လက်ရှိကျင့်သုံးနေတဲ့ FPTP စနစ်မှာ မဲဆန္ဒရှင်တွေပေးလိုက်တဲ့ မဲတွေဟာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအားလုံးထံသို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိသွားပေမယ့် မဲအများဆုံးရရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးတည်းကသာ အနိုင်ရရှိခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းဟာ ၎င်းကို မဲပေးခဲ့သူတွေ အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ မဲဆန္ဒရှင်အားလုံး ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ကိုယ်စားပြုသလိုဖြစ်ပြီး အခြားကိုယ်စားလှယ်များရရှိခဲ့တဲ့ မဲတွေက အလဟဿဖြစ်သွားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒီစနစ်အရ ဆောင်ရွက်ရာမှာ အချို့မဲဆန္ဒနယ်တွေဆိုရင် ပါတီတစ်ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတွေဟာ မဲဆန္ဒရှင်အများစုရဲ့ ထောက်ခံမှုမရရှိခဲ့ပေမယ့် မဲအနည်းငယ်

»»» အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်ဆိုတာ တစ်ဦးထက်ပိုတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေ ရွေးဖို့အတွက် မဲဆန္ဒနယ်ကို ရေိယာ ကျယ်ပြန့်စွာ သတ်မှတ်တယ်။ အဲဒီ မဲဆန္ဒနယ်ကနေ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရမယ့် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ ကိုပါ သတ်မှတ်ပေးပြီး ပါတီအဖွဲ့ အစည်းအလိုက် ယှဉ်ပြိုင်စေခြင်း ဖြစ်ပါတယ် <<<

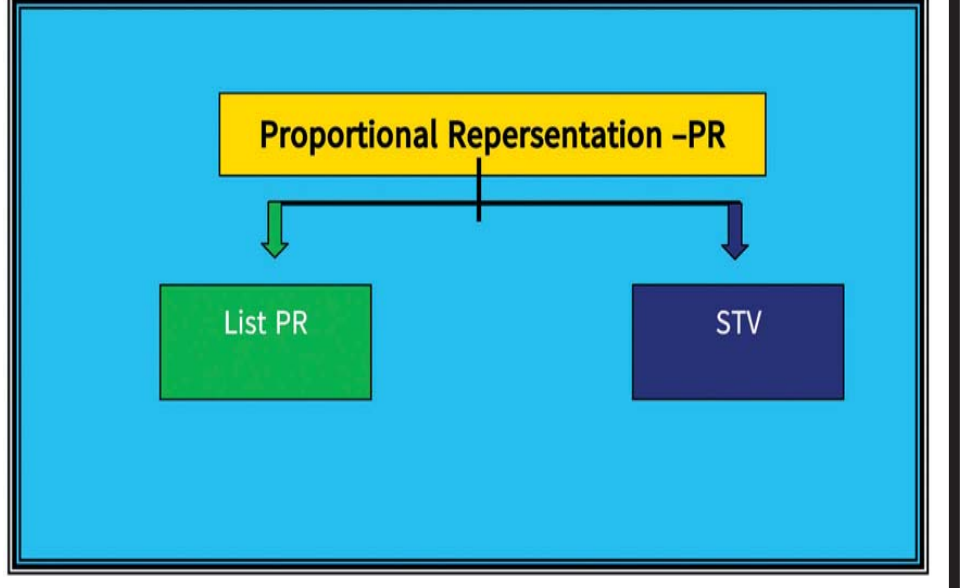
အသာဖြင့် အနိုင်ရရရှိသွားတဲ့သဘောကို တွေ့ရှိခဲ့ရပါတယ်။ ဥပမာအနေနဲ့ FPTP စနစ်ရဲ့ ဆန္ဒမဲရရှိမှု နမူနာပုံစံများကို ပြသလိုပါတယ်။

ဒီနမူနာတွေကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအောက်သာရရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများက မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုလုံးရဲ့ ကိုယ်စားပြုမှုရရှိတာဖြစ်လို့ အလဟဿ အဟောသိက်ဖြစ်သွားတဲ့ ဆန္ဒမဲများစွာ ရှိနေတာတွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ Total အချုပ်ဇယားကို ကြည့်ရင်လည်း ဆန္ဒမဲအားလုံးရဲ့ ၅၇ ရာခိုင်နှုန်းကသာ တန်ဖိုးနဲ့ သက်ရောက်မှုရှိပြီး ကျန် ၄၃ ရာခိုင်နှုန်းတန်ဖိုးနဲ့ သက်ရောက်မှု လုံးဝမရှိတာကို တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် FPTP စနစ်နဲ့ကျင်းပတဲ့ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ အနိုင်ရတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တိုင်းဟာ မှန်ကန်မျှတတဲ့ ကိုယ်စားပြုမှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်ပါရဲ့လားလို့ မေးခွန်းထုတ်စရာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ အစီအစဉ်တင်ဆက်သူ ။ ။ FPTP စနစ်မှာ မဲဆန္ဒရှင်တွေရဲ့ ထောက်ခံဆန္ဒမဲတွေဟာ မျှတတဲ့ ကိုယ်စားပြုမှုမရနိုင်တာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ကမ္ဘာနိုင်ငံအများစုမှာ ကျင့်သုံးနေတဲ့ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် အကြောင်းကို လည်း မဲဆန္ဒရှင်များ သိရှိသွားအောင် ရှင်းပြပေးပါခင်ဗျား။ ဦးခင်မောင်ဦး ။ ။ အချိုးကျ ကိုယ်စားပြုစနစ်

ဆိုတာ တစ်ဦးထက်ပိုတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေရွေးဖို့ အတွက် မဲဆန္ဒနယ်ကို ရေိယာကျယ်ပြန့်စွာ သတ်မှတ်တယ်။ အဲဒီ မဲဆန္ဒနယ်ကနေ ရွေးကောက်

ရွေးကောက်ပွဲစနစ်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစနစ်အရ တစ်သီးပုဂ္ဂလများလည်း ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ပြီး ရရှိတဲ့ ဆန္ဒမဲအပေါ်မူတည်ပြီး ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရနိုင်ပါတယ်။ မဲဆန္ဒရှင်တွေအနေနဲ့ သူတို့ပေးလိုက်တဲ့ မဲတွေဟာ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ကို ပြောင်းလဲစေနိုင်ကြောင်း ယုံကြည်ပြီး စိတ်အားထက်သန်စွာ မဲပေးခြင်းကြောင့် မဲပေးနှုန်း (Voter turnout) ကိုလည်း မြှင့်မားစေပါတယ်။ PR စနစ်အသုံးပြုတဲ့အတွက် အဟောသိက်၊ အလဟဿဖြစ်တဲ့ မဲအရေအတွက် နည်းပါးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ PR စနစ်ကြောင့်ပါတီတွေ ပိုမိုတိကျစွာ ကိုယ်စားပြုနိုင်ခြင်း၊ တိုင်းရင်းသားပါတီများ၊ ပါတီငယ်များနဲ့ လူနည်းစုများ ပိုမိုရွေးကောက်ခံရနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် အများစုပါဝင်တဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဥပဒေပြုအဖွဲ့များမှာလည်း ပါတီများက ကိုယ်စားလှယ်များ ပိုမိုပါဝင်လာခွင့်ရရှိလာမှာဖြစ်ပါတယ်။ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်များစွာရှိတဲ့အနက် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအရ အဓိကပုံစံ ၂ မျိုးကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ပါတီအမည်ကို မူတည်ပြီး အချိုးကျရွေးချယ်သည့်စနစ် (Party List PR System-LPR) နဲ့ လွှဲပြောင်း၍ရသော တစ်မဲတည်းပေးစနစ် (Single Transferable Vote-STV) တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် Proportional Representation System (PR) အကြောင်းသိကောင်းစရာ စကားပိုင်းဆွေးနွေးပွဲ

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်နှင့် မြဝတီရပ်မြင်သံကြားဌာနတို့ ပူးပေါင်း၍ မြန်မာနိုင်ငံ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Proportional Representation - PR) ပြောင်းလဲ ကျင့်သုံးနိုင်ရေး စကားပိုင်းဆွေးနွေးပွဲအစီအစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးရန် ဖိတ်ကြား ထားသူမှာ ပြည်ထောင်စုရွေးကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် ဦးခင်မောင်ဦး ဖြစ်ပါသည်။

အစီအစဉ်တင်ဆက်သူအဖြစ် ဦးကျော်ဆွေအောင်နှင့် ဒေါ်ဖြိုးထက်ထက်အောင်တို့က ဆောင်ရွက် ထားပါသည်။

(ယမန်နေ့မှ အဆက်)

အစီအစဉ်တင်ဆက်သူ ။ ။ PR အုပ်စုထဲက List PR အကြောင်းရှင်းပြ ပေးပါ ခင်ဗျား။

ဦးခင်မောင်ဦး ။ ။ ပါတီအမည်ကို မူတည်ပြီး အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်

(Party List PR)ဟာဆိုရင် PR စနစ်မှာ အသုံးအများ ဆုံးစနစ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစနစ်အရ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင် တွဲ နိုင်ငံရေးပါတီအသီးသီးဟာ မဲဆန္ဒနယ်အလိုက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမယ့် တူညီတဲ့ ကိုယ်စား လှယ်လောင်းအရေအတွက်အတိုင်း ကော်မရှင်ကို အမည်စာရင်းတင်သွင်းရမှာဖြစ်ပြီး တစ်သီးပုဂ္ဂလ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများလည်း ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်။ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်တဲ့ နိုင်ငံ ရေးပါတီများဟာ မိမိတို့ရရှိတဲ့ ဆန္ဒမဲအရေအတွက် အတိုင်း အချိုးကျကိုယ်စားပြုခွင့် ရရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။

ခိုင်လုံမဲကို Quota သို့မဟုတ် Threshold လို့ ဆိုပါ တယ်။ အသုံးများတဲ့ တွက်နည်းအချို့ကတော့ Droop Quota နဲ့ Hare Quota ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ Droop Quota Method ကတော့ ခိုင်လုံမဲစုပေါင်းကို ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက် + ၁ နဲ့ စားပြီး ရတဲ့ ရလဒ်ကို + ၁ ထပ်ပေါင်းခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအတွက် အနည်းဆုံးရရှိရမည့် အခြေခံမဲ (Threshold) = $\frac{\text{နိုင်ငံလုံးစုစုပေါင်း}}{(\text{ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက်} + ၁)}$ + ၁ ဖြစ်ပါတယ်။ Hare Quota Method ကတော့ ခိုင်လုံမဲစုပေါင်းကို ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက်နဲ့ စားခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲမှာ Droop Quota Method ကို အသုံးပြုမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမအဆင့်အနေနဲ့ ခိုင်လုံမဲအရေအတွက် စုစုပေါင်းကို ကိုယ်စားလှယ်လောင်းနေရာ စုစုပေါင်း

Threshold ရာခိုင်နှုန်းကိုတော့ တစ်နိုင်ငံတစ်မျိုး စိတ်ကြိုက်သတ်မှတ်ပါတယ်။ ဥပမာ - တောင် ကိုရီးယားနိုင်ငံအပါအဝင် ၁၄ နိုင်ငံက Threshold ၅ ရာခိုင်နှုန်း ထားပါတယ်။ ဂျာမနီအပါအဝင် ၂၆ နိုင်ငံကတော့ ၆ ရာခိုင်နှုန်း ထားပါတယ်။ ဒီလို ထားမယ်ဆိုရင် မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုမှာ ခိုင်လုံမဲ ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှ မရတဲ့ပါတီဟာ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး မှ မရတာဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ စစ်မှန်ပြီးစည်းကမ်းပြည့်ဝတဲ့ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ စနစ်ကို ကျင့်သုံးတဲ့နိုင်ငံဖြစ်လို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး စုပါတီများ၊ ပါတီငယ်များမှ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရနိုင်ရေးအတွက် Electoral Threshold ရာခိုင်နှုန်းမသတ်မှတ်ဘဲ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး အနည်းဆုံးရရှိရမည့် ခိုင်လုံမဲ Quota ကိုပဲ Threshold သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပါတီနဲ့ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို မဲပေးနိုင်တဲ့ စနစ် (Open List) မှာတော့ မဲဆန္ဒရှင်များအနေနဲ့ ပါတီကိုသာမက မိမိတို့နှစ်သက်ရာ ကိုယ်စားလှယ် လောင်းတစ်ဦးချင်းကိုပါ တိုက်ရိုက်မဲပေးရွေးချယ် ခွင့်ရှိပါတယ်။ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကရရှိသော မဲများဟာ ၎င်းရဲ့ပါတီရရှိတဲ့မဲများ ဖြစ်ပါတယ်။ မဲအများဆုံးရရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ဟာ ၎င်းရဲ့ပါတီစာရင်းမှာ ထိပ်ဆုံးနေရာကနေ အစဉ်လိုက် ရွေးချယ်ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

Party List PR စနစ် ကျင့်သုံးမယ်ဆိုပါက မဲပေးခြင်းနဲ့ မဲရောက်ခြင်း ရိုးရှင်းလွယ်ကူပါတယ်။ ပါတီအသီးသီးအနေနဲ့ လွှတ်တော်မှာ တိကျစွာ ကိုယ်စားပြုခွင့်ကိုရရှိစေမှာဖြစ်ပြီး ဆန္ဒမဲများ အလဟဿဖြစ်မှုကိုလည်း နည်းပါးစေမှာ ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒါ့အပြင် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၊ အမျိုး သမီးများ အပါအဝင် ပါတီအများစုကို မျှတတဲ့ ကိုယ်စားပြုခွင့် ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်မှာဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။

အစီအစဉ်တင်ဆက်သူ ။ ။ ရွေးကောက်ပွဲ စနစ် တွေမှာ PR အုပ်စုက အများဆုံးနဲ့ FPTP အုပ်စုက ဒုတိယအများဆုံး ကျင့်သုံးတာတွေရတဲ့အတွက် ဒီစနစ်နှစ်မျိုးရဲ့ အဓိက ကွဲပြားခြားနားချက်နဲ့ အားနည်းချက်၊ အားသာချက်တွေကိုလည်း နှိုင်းယှဉ်သိပါရစေ ခင်ဗျား။

ဦးခင်မောင်ဦး ။ ။ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (PR)နဲ့ မဲအများဆုံးရသူ အနိုင်ရတဲ့ FPTP စနစ်အသီးသီးမှာ အားနည်း/ အားသာချက်အပါအဝင် ခြားနားချက်များစွာ ရှိပါ တယ်။ အဓိကခြားနားချက်က မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများ ကပေးလိုက်တဲ့ ဆန္ဒမဲများရဲ့တန်ဖိုးနဲ့ သက်ရောက် မှု ကွာခြားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ FPTP စနစ်နဲ့ ကျင်းပတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲများမှာ အနိုင်ရသူရရှိတဲ့ ဆန္ဒမဲ အရေအတွက်ဟာ ခိုင်လုံမဲစုပေါင်းရဲ့ ထက်ဝက် အောက်ရှိသော်လည်း ယင်းကိုယ်စားလှယ်ကို ပေးလိုက်တဲ့ ဆန္ဒမဲများကသာ တန်ဖိုးနဲ့သက်ရောက် မှု ရှိပြီး ကျန်ဆန္ဒမဲများဟာ တန်ဖိုးနဲ့သက်ရောက်မှု လုံးမရှိ အဟောသိကံ၊ အလဟဿဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပါ တယ်။

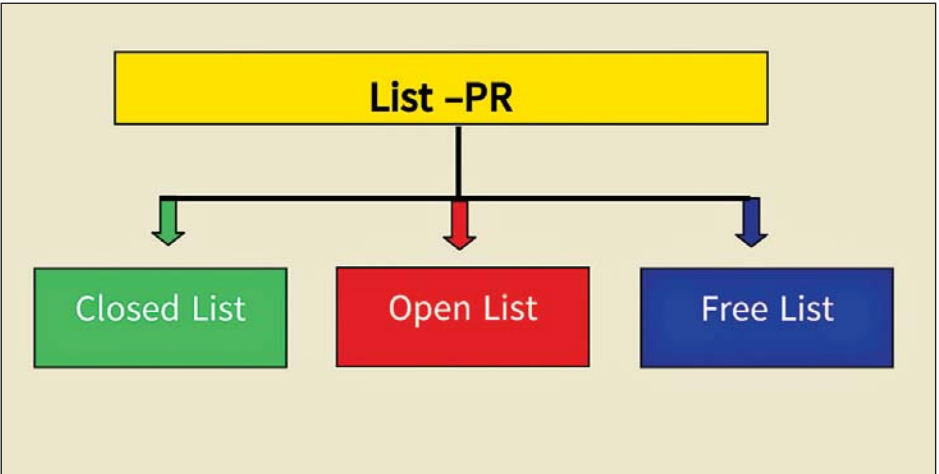
အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်နဲ့ ကျင်းပတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်တဲ့ နိုင်ငံရေး ပါတီများ၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလများ အပါအဝင်တို့ကို မဲဆန္ဒ ရှင်များကပေးလိုက်တဲ့ ဆန္ဒမဲအရေအတွက် စုစု ပေါင်းအပေါ် မိမိတို့ရရှိတဲ့ ဆန္ဒမဲအချိုးအစားအတိုင်း

ကိုယ်စားလှယ်နေရာရရှိခြင်းဖြင့် ဆန္ဒမဲအားလုံး နီးပါးရဲ့တန်ဖိုးနဲ့ သက်ရောက်မှုရှိခြင်းပင် ဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း FPTP စနစ်နဲ့ ကျင်းပခဲ့တဲ့ ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများကို လေ့လာ ပါက တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာအရ ပါတီတွေ ရရှိတဲ့ခိုင်လုံမဲများရဲ့ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ လွှတ်တော်အမတ် ရရှိတဲ့ရာခိုင်နှုန်းအချိုးအစား ညီညွတ်မှုတူမှုမရှိ ကြောင်း တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (PR)ရဲ့ အဓိက အားသာချက်တွေကတော့ မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများက ပေးတဲ့ဆန္ဒမဲများ အဟောသိကံ၊ အလဟဿဖြစ်မှု အလွန်နည်းပါးခြင်းဖြစ်တဲ့အပြင် အားသာချက်တွေ ကတော့ -

- ❖ ကိုယ်စားပြုမှုကို အချိုးကျသတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်၍ အချိုးအစားကျနသော ဥပဒေပြု လွှတ်တော်ကို ပုံဖော်နိုင်ပြီး ပါတီစုံစနစ် (Multi-party System) ကို ပေါ်လွင် အားကောင်းစေခြင်း၊
- ❖ လွှတ်တော်အတွင်း ပါတီကြီးများ၏ လက်ဝါးကြီးအုပ်မှုကို ကန့်သတ်ပေးခြင်း နှင့် ပါတီကြီးတစ်ခု၏ မူဝါဒနှင့် လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများကို အပြန်အလှန်ထိန်းကျောင်းနိုင်ခြင်း၊
- ❖ လူနည်းစုများ၏ ဆန္ဒသဘောထားကို ဖော်ထုတ်နိုင်ပြီး ပါတီငယ်များအနေဖြင့် ပါတီကြီးများကဲ့သို့ ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ရရှိနိုင်ပြီး ပါတီတစ်ခုတည်း၏ ကြီးစိုး လွှမ်းမိုးမှုကို လျော့ချနိုင်ခြင်း၊
- ❖ မဲဆန္ဒနယ်အလိုက် ရွေးကောက်ခံရသော ပါတီစုံကိုယ်စားလှယ်များသည် မဲဆန္ဒ နယ်တစ်ခုလုံး၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ပြီး မဲဆန္ဒနယ်အတွင်းရှိ ပြည်သူလူထုအားလုံး ကို ကိုယ်စားပြုသဖြင့် ကိုယ်စားလှယ် အချင်းချင်း၊ ပါတီအချင်းချင်း ပြည်သူလူထု ထောက်ခံမှုရရှိရေး အပြိုင်ကြိုးစားစေသည့် အားသာချက်ရှိခြင်း၊
- ❖ စာရင်းပိတ်အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ်အသုံး ပြုခြင်းဖြင့် လူပုဂ္ဂိုလ်ထက် ပါတီဦးဆောင်မှု မြင့်မားစေပြီး ပါတီများ၏ မူဝါဒလမ်းစဉ် များ ပိုမိုတည်တံ့ခိုင်မြဲစေခြင်း၊
- ❖ မဲဆန္ဒရှင်များအနေဖြင့် မဲရုံများသို့ သွားရောက်မဲပေးခြင်းသည် တန်ဖိုးရှိသည့် ဟူသော အမြင်နှင့် ယုံကြည်မှုမြင့်မားလာ ပြီး မဲပေးမှုရာခိုင်နှုန်း (Voter Turn Out) ကောင်းလာစေခြင်း၊
- ❖ ပါတီစုံနှင့် လူတန်းစားစုံ၊ အလွှာစုံမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်လာခြင်းဖြင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားသော အစိုးရတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းဖော်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊
- ❖ တိုင်းရင်းသားပါတီများနှင့် လူနည်းစုပါတီ များအနေဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ပိုမို ရရှိပြီး ဥပဒေပြုလွှတ်တော်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေး ကဏ္ဍများတွင် ပိုမိုပါဝင်ခွင့် ရရှိခြင်း၊
- ❖ တိုင်းရင်းသားပါတီများ အနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နှင့် ပြည်နယ် လွှတ်တော်များတွင် ပိုမိုပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီး မိမိတိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စု၏ အကျိုးကို ပိုမိုဖန်တီးဖော်ဆောင်နိုင်ခြင်း။

စာမျက်နှာ ၁၇ သို့

ဒီ Party List Voting စနစ်မှာ ပါတီကိုသာ ရွေးချယ်မဲပေးတဲ့စနစ် (Closed List) နဲ့ ပါတီနဲ့ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို မဲပေးနိုင်တဲ့စနစ် (Open List) ဆိုပြီး အဓိက နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် လွတ်လပ်စွာမဲပေးနိုင်တဲ့ Free List ဆိုတာလည်း ရှိပြီး အသုံးနည်းပါတယ်။ ပါတီကိုသာ ရွေးချယ် မဲပေးတဲ့စနစ် (Closed List) ဟာ Party List Voting ရဲ့ မူလပုံစံဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစနစ်အရ ကျင်းပတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ မဲဆန္ဒရှင်တွေအနေနဲ့ ပါတီ ကိုယ်စားပြု ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို တိုက်ရိုက် မဲပေးရွေးချယ်ခွင့်မရှိဘဲ ပါတီကိုသာ မဲပေးရပါ တယ်။ မိမိနှစ်သက်ရာ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် လောင်းကိုလည်း မဲပေးနိုင်ပါတယ်။ ပါတီများက ရရှိတဲ့ ဆန္ဒမဲပေါ်မူတည်ပြီး မူလတင်သွင်းထားတဲ့ ဦးစားပေးအစီအစဉ်အတိုင်း ကိုယ်စားလှယ်များ ရရှိကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီစနစ်မှာ ယှဉ်ပြိုင်တဲ့ပါတီတွေအတွက် ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ခွဲဝေပုံတွက်ချက်နည်းအမျိုးမျိုး ရှိတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ အလွယ်ကူဆုံးနဲ့ အသုံး အများဆုံး တွက်ချက်နည်းကတော့ အကြောင်းမဲ့ (လက်ကျန်မဲ) အများဆုံးကိုယူတဲ့ ပုံသေနည်း The Largest Remainder Formula ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနည်းလမ်းမှာ Quota ကို အရင်သိထားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ရွေးကောက်ခံရဖို့အတွက် အနည်းဆုံးရရှိရမယ့်

+ ၁ နဲ့ စားပြီး ရလဒ်မှာ + ၁ ထပ်ပေါင်းခြင်း ဖြစ်ပါ တယ်။ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦး မဖြစ်မနေ ရရှိရမယ့် ခိုင်လုံမဲအရေအတွက် Threshold ကို သတ်မှတ်ပါတယ်။ ဥပမာ - ဆန္ဒမဲအရေအတွက် စုစုပေါင်း (၁၀၀၀၀၀) ဖြစ်ပြီး ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ၉ နေရာဖြစ်မယ်ဆိုရင် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ရရှိ ရမယ့် မဲစေ့ (quota)ဟာ (၁၀၀၀၀) ဖြစ်ပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာပါတီ သို့မဟုတ် တစ်သီးပုဂ္ဂလများ အနေနဲ့ မဲစေ့စုစုပေါင်း ကိုယ်စားလှယ်တစ်နေရာ နှုန်း ကိုယ်စားပြုရရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုကိုယ်စားလှယ်နေရာများကို တွက်ချက် ခွဲဝေရာမှာ ပါတီမှာဖြစ်စေ၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလမှာဖြစ်စေ မဲစေ့စုစုပေါင်းမဲပြည့်တဲ့ မဲလက်ကျန် Remainder များရှိနေတတ်ပါတယ်။ အလားတူ အဲဒီဆန္ဒနယ် အတွက် ကိုယ်စားလှယ်နေရာများလည်း ကျန်နေ တတ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒုတိယအဆင့်အနေနဲ့ ကျန်ရှိနေတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်နေရာကို မဲစေ့ တစ်စု မပြည့်ဘဲကျန်ရှိနေတဲ့ မဲလက်ကျန်အများဆုံးပါတီ သို့မဟုတ် တစ်သီးပုဂ္ဂလများအလိုက် ထပ်မံပြီး ခွဲဝေရရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရင် ပါတီများဟာ မိမိတို့ရရှိတဲ့ မဲအရေအတွက် ရာခိုင် နှုန်းနဲ့အနီးစပ်ဆုံးသော ကိုယ်စားလှယ်နေရာ အရေ အတွက်ကို ရရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

PR စနစ်ကျင့်သုံးတဲ့ နိုင်ငံတော်တော်များများ မှာ Electoral Threshold ကို ကျင့်သုံးပါတယ်။

စာမျက်နှာ ၁၆ မှ

❖ လွှတ်တော်အတွင်း ပါတီစုံ၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုံ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်များ စုံညီမျှတစွာ အချိုးကျ ကိုယ်စားပြုခွင့်ရရှိခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်က ဦးတည်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ဒီမိုကရေစီ နှင့်ဖက်ဒရယ်ကိုအခြေခံသည့် ပြည်ထောင်စု ကြီးပေါ်ထွန်းရေး အထောက်အကူဖြစ်ခြင်း တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အစီအစဉ်တင်ဆက်သူ ။ ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ

လည်း လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ FPTP စနစ်ကနေ PR စနစ်ကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးတော့ မယ်လို့ သတင်းစကားများ ကြားသိနေရပါပြီ။ ဒီအတွက် PR စနစ် ပြောင်းလဲမယ့်အလားအလာ တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း ဆွေးနွေးပေးပါဦး ခင်ဗျား။

ဦးခင်မောင်ဦး ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေပြု

လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ များမှာ FPTP စနစ်ကနေ PR စနစ်ကို ပြောင်းလဲ ကျင့်သုံးနိုင်ရေး အလားအလာများနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ၁၃-၇-၂၀၁၂ ရက်နေ့က နိုင်ငံရေးပါတီ ၁၀ ပါတီ ပါဝင်တဲ့ ဒီမိုကရေစီမိတ်ဆွေပါတီများက ရွေးကောက်ပွဲ စနစ်ပြုပြင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ သဘောထားအကြံ ပြုချက်တင်ပြစာကို ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌတင် ပြခဲ့ကြောင်း သိရှိခဲ့ရပါ တယ်။

ပထမအကြိမ် လွှတ်တော်သက်တမ်းကာလ အတွင်းကလည်း အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်များရွေးချယ်ရာမှာ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် ကို ကျင့်သုံးဖို့အတွက် လွှတ်တော်က အဆုံးအဖြတ် ပေးပါရန် အဆိုကို ၃-၆-၂၀၁၄ ရက်နေ့ အမျိုးသား လွှတ်တော်အစည်းအဝေးမှာ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက အဆိုတင်သွင်းခဲ့ရာမှာ အဆိုအောင်မြင်ခဲ့တဲ့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် PR ကျင့်သုံးရေးဆိုင်ရာအဆို အကောင်အထည်ဖော် ရေးကော်မရှင်ကိုနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်က အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်ပြီး ဖွဲ့စည်းတာဝန် ပေးအပ်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။

အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မရှင်အနေနဲ့ အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဒီမိုကရေစီပုံစံအလိုက် အားသာချက်နဲ့ အားနည်းချက်တွေကို ဆွေးနွေးလေ့လာပြီး အမျိုး သားလွှတ်တော်သို့ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ သို့သော်လည်း ယင်းသက်တမ်း ကာလအတွင်းမှာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိခဲ့တာကို လေ့လာသိရှိခဲ့ရပါတယ်။

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အနေနဲ့ နောင်ကျင်းပပြုလုပ်မယ့် ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ သင့်လျော်ကိုက်ညီမယ့် ရွေးကောက်ပွဲ စနစ်ပြောင်းလဲကျင့်သုံးနိုင်ဖို့အတွက် ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်နဲ့ တည်ဆဲနိုင်ငံရေးပါတီ များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းများကို ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ၊ မေလ၊ နိုဝင်ဘာလနဲ့ ဒီဇင်ဘာလ တွေမှာ လေးကြိမ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ နိုင်ငံရေးပါတီ အများစု တက်ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ပထမနှစ်ကြိမ်ကို နေပြည်တော်တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အချိုးကျ ကိုယ်စားပြုစနစ်ကျင့်သုံးရေးကို မူအားဖြင့် သဘော

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အနေနဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီများနဲ့ ဆွေးနွေးသဘောတူညီချက်အရ Closed List - PR စနစ်ကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးဖို့ ပြင်ဆင်မှုများဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ PR စနစ် ပြောင်းလဲ ကျင့်သုံးဖို့ ပထမအချက်အနေနဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမူဘောင်အတွင်းမှ လိုက်လျောညီထွေမှုရှိကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၉ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ပုဒ်မ ၁၄၁ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ပုဒ်မ ၁၆၁ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ သတ်မှတ်ထားတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေကို ပြောင်းလဲခြင်းမပြုဘဲ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၉၉ ပါ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ရဲ့ တာဝန်နဲ့လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ မဲဆန္ဒနယ်များကို PR စနစ်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေစွာ ပြောင်းလဲသတ်မှတ် ဆောင်ရွက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်

တူညီခဲ့ကြပါတယ်။ ဒုတိယနှစ်ကြိမ်ကို ရန်ကုန်မြို့ မှာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ပါတီများရဲ့ စာတမ်းများ ဖတ်ကြားခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲဒီမိုကရေစီစနစ်အားဖြင့် ပါတီအစုအဖွဲ့အလိုက် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း၍ စာတမ်း များ ဖတ်ကြားရှင်းလင်းခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါ တယ်။ ရရှိတဲ့ ဘုံသဘောတူညီချက်တွေကတော့-

- ❖ လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် စာရင်းပိတ် အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Closed List - PR) စတင်ကျင့်သုံးရန်၊
- ❖ မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများ၏ ပညာတတ်မြောက် မှု၊ ရွေးကောက်ပွဲအတွေ့အကြုံနှင့် နိုင်ငံရေး ယဉ်ကျေးမှု ရေချိန်မြှင့်တင်လာချိန်တွင် (Open List - PR) သို့မဟုတ် အခြား PR စနစ် တစ်မျိုးမျိုးကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးရန်၊
- ❖ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ သတ်မှတ် ထားသည့် လွှတ်တော်အလိုက် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရမည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်အရေအတွက် မပြောင်းလဲဘဲ မဲဆန္ဒ နယ်များကိုပိုင်းခြား၍ ရွေးကောက်ရမည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်ရန်၊
- ❖ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၄၁(က)ပါ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း/ဒေသမှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၁ ဦး စီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရန်နှင့် ပုဒ်မ ၁၆၁(ခ)ပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ၁ ဦးစီ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရန်အတွက် ယခင်ကျင့်သုံးခဲ့ သည့် FPTP စနစ်ကိုသာ ဆက်လက် ကျင့်သုံးရန်၊
- ❖ Closed List PR အတွက် နိုင်ငံရေးပါတီ များက မိမိပါတီကိုယ်စားပြု ကိုယ်စားလှယ် လောင်းအမည်စာရင်းအား ဦးစားပေးအစီ အစဉ်အတိုင်း ကော်မရှင်သို့ ကြိုတင်တင်ပြ ရန်၊
- ❖ မဲဆန္ဒရှင်များအနေဖြင့် မိမိမဲပေးလိုသည့် ပါတီနှင့် ၎င်းပါတီကိုယ်စားပြု ကိုယ်စား လှယ်လောင်းများကို သိရှိနိုင်ရန် ပါတီ အမည်အောက်တွင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း အမည်နှင့် ဓာတ်ပုံဖော်ပြထားသော ဝီဒီယို ပုံစံများအား ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် အညီ ကပ်ထားရန်၊
- ❖ Closed List PR စနစ်၏ မဲရေတွက်မှု နည်းလမ်းအရ ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော လက်ကျန် မဲအများဆုံး စနစ် (The Largest Remainder) ကို ကျင့်သုံးရန်၊ မဲဆန္ဒနယ်

အလိုက် ခိုင်လုံမဲအပေါ်မူတည်၍ ကိုယ်စား လှယ်တစ်ဦးရရှိရမည့် အနိမ့်ဆုံး အခြေခံမဲ (Threshold) သတ်မှတ်ရန်၊

❖ PR စနစ်၏ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးဖြစ်သော ပါတီများဖောင်းပွလာနိုင်မှုအား ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ဥပဒေဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ညွှန်ကြားကြပ်မတ် ထိန်းကျောင်းခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ကန့်သတ်ရန်၊

❖ ပြောင်းလဲကျင့်သုံးမည့် PR စနစ်ဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲအောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ရေး အတွက် ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်၊ မဲရုံ များ၊ မဲရုံအဖွဲ့ဝင်များနှင့် မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူ များ နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်သွားရန်။

အစီအစဉ်တင်ဆက်သူ ။ ။ ပြည်ထောင်စု

ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်နဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီများ သဘောတူညီ ချက်အရ လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ Closed List - PR ကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးမှာဖြစ်တဲ့အတွက် Closed List-PR စနစ်နဲ့ ဆောင်ရွက်ရမယ့် လုပ်ငန်း စဉ်များနဲ့ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အနေနဲ့ ဘာတွေများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက် နေပြီလဲဆိုတာ ဆွေးနွေးပေးပါခင်ဗျား။

ဦးခင်မောင်ဦး ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ စစ်မှန်

ပြီး စည်းကမ်းပြည့်ဝတဲ့ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးပါတယ်။ ဒီမို ကရေစီစနစ်ကျင့်သုံးတဲ့နိုင်ငံတွေမှာ ရွေးကောက်ပွဲ တွေကို မဖြစ်မနေ ပြုလုပ်ရမှာဖြစ်ပြီး အရည်အချင်း ပြည့်မီတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေကို ရွေးချယ်ပေးရမယ့် လုပ်ငန်းဖြစ်လို့ နိုင်ငံအတွက် အလွန်အရေးကြီး ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း လက်ရှိကျင့်သုံးနေတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲစနစ် FPTP အစား လူထုကိုယ်စား ပြုမှုကို တိုးမြှင့်ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ပြီး နိုင်ငံတော်ရဲ့ လက်ရှိအခြေအနေနဲ့ကိုက်ညီမယ့် ရွေးကောက်ပွဲ စနစ် PR ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲကျင့်သုံးဖို့ လိုအပ်လာ ပါတယ်။

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အနေနဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီများနဲ့ ဆွေးနွေးသဘောတူညီချက် အရ Closed List - PR စနစ်ကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးဖို့ ပြင်ဆင်မှုများဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ PR စနစ် ပြောင်းလဲကျင့်သုံးဖို့ ပထမအချက်အနေနဲ့ ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမူဘောင်အတွင်းမှ လိုက်လျော ညီထွေမှုရှိကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၉ ပြည်သူ့လွှတ်တော်

ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ပုဒ်မ ၁၄၁ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဖွဲ့စည်း ခြင်း၊ ပုဒ်မ ၁၆၁ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်း ပြဋ္ဌာန်း ချက်များအရ သတ်မှတ်ထားတဲ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေကို ပြောင်းလဲခြင်းမပြုဘဲ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၉၉ ပါ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ရဲ့ တာဝန်နဲ့လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ မဲဆန္ဒနယ်များကို PR စနစ်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေ စွာ ပြောင်းလဲသတ်မှတ် ဆောင်ရွက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါ တယ်။

ဒုတိယအချက်အနေနဲ့ သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေတွေကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးမယ့် PR စနစ်နဲ့ ကိုက်ညီအောင် ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် အသစ်များနဲ့ တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း နည်းဥပဒေ များနဲ့ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များကိုလည်း ပြင်ဆင် ရေးဆွဲထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

တတိယအချက် အနေနဲ့ကတော့ သက်ဆိုင်ရာ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်နဲ့ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲရုံး ဝန်ထမ်းများကို ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဌာနတွင်းရွေးကောက်ပွဲ ပညာပေးသင်တန်း Internal Training များ ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူ့လူထုနဲ့ မဲဆန္ဒ ရှင် အသိပညာပေးခြင်းအစီအစဉ် Civic and Voter Education Programme တွေကိုလည်း ဆောင်ရွက် နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

စတုတ္ထအချက်အနေနဲ့ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် အခြေခံအကျဆုံး အရေးကြီးဆုံးလုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်တဲ့ အခြေခံမဲဆန္ဒရှင်စာရင်းများ ပြုစုခြင်းနဲ့စစ်စစ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနတို့နဲ့ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၄၁ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဖွဲ့စည်းရာမှာပါရှိတဲ့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ဒေသတစ်ခုစီမှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီ ရွေးကောက်တင်မြှောက် ခြင်းနဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၁ တိုင်း ဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းရာမှာပါရှိတဲ့ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်း ဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အလိုက် သတ်မှတ် ချက်နဲ့အညီရရှိမယ့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တွေကိုတော့ တစ်ဦးစီ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရမှာဖြစ်လို့ FPTP စနစ်နဲ့သာ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)